

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR

DEN SVENSKA KVINNORÖRELSEN

UTGIVEN AV

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

REDAKTÖR:

MARGARETA
VON KONOW

I N N E H Å L L:

En besvikelse.

F.-B.-F. skriver till statsutskottet.
Stockholms barnavårdsbyrås
hemhjälp. Av Elsa Beijer.

Orientens kvinnohandel. Av
M. v. K-w.

Behörighetslagens efterlevnad.
En konstnärinna och hennes
livsgärning. Av Thyra Fre-
ding.

Har preventivlagen något exi-
stensberättigande? Av
Astrid Cleve-v. Euler.

Om äkta makars förmögenhets-
förhållanden.

Kvinnorna och skogsvården.
Av Louise Stenbock.

Gifta kvinnor i statstjänst.

Sigrid Undsets senaste bok. Av
Hedda Key.

F.-B.-F.-kretsarna.

ÅRGÅNG 20

April 1933

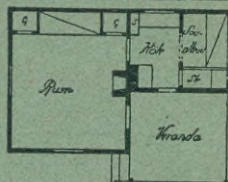
Personlig Perfekt Korsettering

AUKTORISERADE CORSETIERER ÖVERALLT

GERMA
AKTIEBOLAGET GERMA, STOCKHOLM

ÅSA stugan

Ovanstående bild utvisar en av våra småstugemodeller. Största rummet där är 4x4,5 mtr. Som sommarbostad för en mindre familj är en sådan sportstuga även idealisk. Monteringsfärdig kostar den endast **kr. 1100:—** franco.

Begär katalog och närmare uppl.

Åmåls Sågverks Aktiebolag

Ombud: DISP. OSKAR LINDGREN
Sibyllegatan 17. Tel. K. 340 84

Fredrika- Bremer-Förbundets sjuksköterskebyråer

i *Stockholm*, Smålandsgatan 20.
Tel. 10 68 98.

i *Göteborg*, Vasa Kyrkogata 5.
Tel. 61 87.

i *Umeå*, Lasarettet.

i *Linköping*, Nygatan 42. Tel.
8 06.

i *Jönköping*, Stiftelsen Anna
Kjellbergs Minne. Telefon
21 37.

Byråerna mottaga sjukbud hela dagarna, pr telefon även nattetid.

idealmat: havregrynsgröt med

mjök och ostsmörgås — ett mål som kommer idealet nära. Det blir aptitretande gröt med kartongförpackade havregryn —

i blå kartong kg **0:40**
tre-minuters i grön kg **0:45**

kooperativas havregryn

HERTHA

ÅRGÅNG XX

APRIL 1933

HÄFTE 4

En besvikelse.

När Kungl. Maj:t ansåg sig böra till årets riksdag framlägga proposition om ratificering av Haagkonventionen, var det icke att vänta att i denna proposition få tillgodosett kvinnornas krav på revision av vår medborgarskapslag. Tiden var givetvis för knapp, i synnerhet som en mera omfattande revision måste förut-sätta ett skandinaviskt samarbete. De olika kvinno föreningar, som hän-vänt sig till Kungl. Maj:t i denna fråga, hava tidigare framhållit, att de icke hava något att erinra emot en ratificering, och ur denna syn-punkt hava vi ej heller något att in-vända emot nämnda proposition, även om vi hade hoppats, att det kunde få anstå med ratificeringen för att i sammanhang därmed få fram lagänd-ringar, som gäve de gifta kvinnorna full självständighet i medborgar-rättsligt hänseende.

Det man däremot saknar i propo-sitionen är ett ställningstagande till kvinnornas nämnda krav.

Departementschefen anför, att det kunde ifrågasättas att i detta sam-

manhang till behandling upptaga jämväl vissa andra frågor om änd-ringar i medborgarskapslagens be-stämmelser och åberopar såsom skäl härför såväl kvinnornas opinionsytt-ringar som frågans tidigare behand-ling i konstitutionsutskottet. I fort-sättningen upptager han dock endast till behandling ändring av nuvarande bestämmelse, att utländsk kvinna ge-nom giftermål med svensk man ovill-korligen förvärvar svenskt medbor-garskap. Han synes förorda, att ut-ländsk kvinna, gift med svensk man, först i och med tagande av hemvist i Sverige skulle förvärva mannens d. v. s. svenskt medborgarskap. I propo-sitionen säges även, att förfrågnin-gar om de danska och norska regerin-garnas ståndpunkt i ämnet avlåtits, men att, då svar ej ingått, man sett sig nödsakad begränsa sig till att föreslå allenast den lagändring som erfordras i och för ratificering-en, nämligen att mannens naturalisa-tion under äktenskapet ej skall med-föra ändring i hustruns medborgar-skap utan hennes samtycke.

»Många bäckar små göra en stor å.»

INSÄTT Edra besparingar i

Stockholms Stads Sparbank

STIFTAD
ÅR 1821

KONTOR: Fredsgatan 9, Hornsgatan 60, Odengatan 65, Folkungagatan 68, Flemmingatan 34 och Sibyllegatan 8, öppna 1/2 10-3 samt 1/2 6-7, lördagar kl. 2 e. m.

Lat hand gör fattig.

Idog hand gör rik

F.-B.-F. skriver till
Statsutskottet. —

Skrivelsen hade följande lydelse:

Till
Statsutskottet.

I anledning av Kungl. Maj:ts förslag att för upprättande av parallellklasser vid kommunala och privata statsunderstödda skolor, elevantalet skulle överstiga 35, har förbundsstyrelsen beslutat att å F.-B.-F:s vägnar avlåta en skrivelse till statsutskottet. I denna skrivelse, som ingavs den 11 mars, framhölls med motivering ur olika synpunkter, att den hittillsvarande bestämmelsen för ovannämnda skolor om rätt till parallellavdelning, när elevantalet översteg 30, borde bibehållas.

Med anledning av det i statsverkspropositionen i besparingssyfte upptagna förslaget att i kommunala och privata statsunderstödda skolor — i analogi med vad som redan gäller för statsläroverk — parallellavdelningar, utom på gymnasium och i flickskolans två högsta klasser, icke må upprättas, förrän antalet lärjungar överstiger 35, vill Fredrika-Bremer-Förbundet framhålla några synpunkter.

Vilka de "vissa andra frågor om ändringar i medborgarskapslagen" äro, som kunde ifrågasättas upptagas till behandling, omnämnes icke. Vi förutsätta, att dessa frågor äro kvinnornas krav på full likställighet, några andra kan det icke gärna vara. Det borde efter alla de framställningar, som gjorts, varit klart för regeringen, att kvinnorna ej äro nöjda med att endast få ovannämnda i utsikt ställda förändring. Vi hade förväntat, att när hänvändelsen gjordes till övriga skandinaviska länders regeringar, dessa hade innefattat en inbjudan till samarbete för förverkligande av grundsatsen om mäns och kvinnors likställighet i medborgarskapshänseende.

Förbundet instämmer i Kungl. Skolöverstyrelsens yttrande, att en ökning av klassavdelningarnas storlek är synnerligen ogynnsam ur pedagogisk synpunkt, och vill särskilt framhålla som en mycket betänklig sak, att klassavdelningar på 35 lärjungar i hög grad försvårar genomförandet av de modernare arbetsformer i skolan, som betingas av nyare pedagogiska och psykologiska erfarenheter. Med så stora lärjungeavdelningar minskas också på ett beklagligt sätt skolornas möjlighet att fostrande inverka på lärjungarnas karaktärsutveckling. Erfarenheten från statsläroverkens stora elevantal i klasserna torde ej heller vara fördelaktig. Den mycket omdebatterade kvarsittningen i dessa läroverk har säkert här en av sina orsaker.

Vidare är det förbundet angeläget framhålla att de föreslagna strängare bestämmelserna angående uppdelning i parallellklasser vid kommunala och privata skolor komma att medföra en ökad arbetslöshet bland lärarinnor. Denna olyckliga följdverkan skärpes än mer genom den i statsverkspropositionen föreslagna ökade tjänstgöringsskyldigheten för ämneslärarinna vid privatläroverk.

Sveriges, Danmarks och Norges kvinnor ämna icke låta frågan vila.

Fredrika-Bremer-Förbundet vill således framhålla, att de nuvarande bestämmelserna angående lärjungeantal i klassavdelningar vid kommunala och privata statsunderstödda skolor böra bibehållas samt

påpeka olämpligheten av att genom ändrade bestämmelser såväl bekräftande klassavdelningars storlek som ämneslärarinnors tjänstgöringsskyldighet öka antalet arbetslösa lärarinnor.

»Min Salong« Institut för vetenskaplig skönhetsvård.

Grevgatan 10, 1 tr., Stockholm.

Telefon: 67 94 97.

Specialbehandling av frostsador, finnar, pormaskar. Berosolinbehandlingar för reumatiska åkommor i händer och fötter. Manicure, Massage, Pedicure. Beställ tid!

ELSA GJÖRLING-BERGMAN. Dipl. fr. Académie Scientifique de Beauté, Paris.

Elsa Beijer:

Stockholms barnavårdsbyrås hemhjälp.*

Föreståndarinnan för Barnavårdsbyrån i Stockholm, fröken Elsa Beijer, lämnar här en överskådlig skildring av den behjärtansvärda gren av huvudstadens sociala verksamhet, som byråns hemhjälp visat sig vara.

Et t önskemål för mer än en social institution hade länge varit att få lämpliga hjälparinnor att sända till familjer, där husmodern på grund av barns börd eller sjukdom var oförmögen att sköta hem och barn. Tack vare anslag ur en fond, som tillhör Svenska Fattigvårds- och Barna-

Vid riksdagens behandling av åttonde huvudtiteln godkändes regeringsförslaget utom vad angick flickskolornas två högsta klasser. Beträffande dem har bestämmelsen till och med skärpts, så att även i dessa klasser eleverna skola vara flera än 35 för upprättande av parallellavdelning.

Att sparsamhetssträvanden segrade över undervisningssynpunkter och hänsyn till lärarinnors berättigade intressen väcker måhända — sådana förhållandena nu en gång äro — ingen förvåning. I någon mån mildras också verkan av det fattade beslutet därav att såsom redan Kungl. Maj:t föreslog, undantag från bestämmelserna om klassavdelningars ökade storlek på vissa grunder kunna medges. Men även om man håller detta i minnet, är utgången av frågan i hög grad att beklaga.

vårdsförbundet, kunde barnavårdsbyråerna i Stockholm och Solna hösten 1924 påbörja sådan hemhjälpverksamhet. Den ordnades delvis efter mönster av den verksamhet, som sedan ett tiotal år tillbaka bedrivits av "Home Help Societies" i en del industristäder i England och som i "Vårdarebladet", häft. 5, 1922, skildrats av doktorinnan Signe Höjer.

Som första "hemhjälp" anställde byrån i Stockholm fröken Ester Nilsson, erfaren och kunnig i hemvård samt klok, behjärtad och entusiastisk för uppgiften. Cirkulär och anslag om den nystartade verksamheten sändes ut till barnbördshus, läkare diakonissor m. fl. Den, som önskade hemhjälp eller upplysningar härom, hade att vända sig till barnavårdsbyrån — det är utan tvivel en stor fördel för verksamheten att vara förlagd till en byrå eller en central, som har möjlighet att göra en snabb utredning om behovet och sedan stödja och kontrollera arbetet i hemmet. Byrån avlönade, med 5 kr. per dag + spårvagnspengar till och från arbetet, och ansvarade för hjälpen. För denna, avsedd för mindre bemedlade familjer, skulle högst 2.50 per dag erläggas till byrån. Avgiften kunde dock vid behov sänkas eller blott efterskänkas, något som oftast måst ske. Hemhjälpen skulle ha kost i hemmet, men snart nog visade det sig att hushållskassan ofta var så knapp, att hjälpen inte nändes äta av den mat hon inköpt och tillagat åt familjen. Byrån anslog därför 1: 50 per dag till matpengar åt hem-

* Liknande arbete har även upptagits av Sv. Röda Korset, Husmodersföreningar, F.-B.-F.-kretsar m. fl.

DRICK RAMLÖSA

Sveriges förnämsta naturligt alkaliska vatten.

Hovleverantörer till H. Maj:t Konungen och H. K. H. Kronprinsen
av Sverige samt Hs. Maj. Kongen af Danmark.

hjälp, som sedan dess håller sig själv med mat. Söndagar och nätter, då mannen var hemma, skulle hemhjälp inte tillbringa i hemmet, och i regel skulle hon inte stanna där längre tid än 14 dagar. Den senare bestämmelsen har emellertid på grund av ömmande omständigheter många gånger måst överskridas.

Under de första åren måste verksamheten på grund av bestämmelser fästade vid förut omtalade anslag begränsas till sådana familjer, där hustrun till följd av barnsbörd eller med densamma förenad sjukdom inte kunde sköta hemmet. Genom bidrag även från andra håll — tre gånger från Kronprinsessan Margarethas Minnesfond, sedan 1928 årligen från Stockholms stads fattigvårdsnämnd, från enskilda personer och nu sist från Hierta-Retzius stipendiefond från vilken barnavårdsbyrån i dagarna erhållit 2,000 kr. för sin hemhjälpsverksamhet — ha gränserna förflyttats och arbetet utvidgats. Det är dock först och främst till hem, där ett nytt barn väntas eller kommit, som byrån sänder hemhjälp: mor är trött de sista dagarna och orkar inte sköta sina sysslor, mor är på B. B. och har ingen, som under tiden kan se till barnen i hemmet. Skola dessa skickas till asyl eller barnhem? Det är bekymmersamt, och det kostar — vem som nu än får betala därför, de själva eller staden. Hur tacksam är inte modern att kunna få en hemhjälp, som för en tid lyfter arbetsbördan från hennes axlar och kunnigt och kärleksfullt sköter hennes åligganden! Med glädje lämna vi dock hemhjälp även till familjer där hustrun ligger sjuk, antingen hemma eller på sjukhus, eller där hon är klen och behöver

komma bort en tid och vila sig från man och barn och allt knog och släp i hemmet. Lyckligt är också att få skicka hjälp till ett hem, där modern hastigt gått bort och där fadern står ensam och villrådlig, kanske med en stor barnskara.

Stora krav ställas på en hemhjälp. Alla inom ett hem förekommande sysslor skall hon kunna utföra, hålla hemmet rent och prydligt, vaka över barnen och se till att de äro hela och snygga. Hon skall kunna sköta ett spätt barn, sysselsätta koltbarn och läsa läxor med de äldre om så behövs. Taktfullt skall hon glida in i hem och miljö, vinna medlemmarnas tillgivenhet och förtroende och i mer än en bemärkelse lämna ljusa spår efter sig. En verklig känsla för uppgiften måste inspirera hemhjälp, vilkens arbetsdag kan vara både lång och mödosam. Tacksamheten hos klientelet är dock stor, och otaliga äro de bevis härpå, som byrån och hemhjälp själv får mottaga. Vi andra på byrån känna oss ofta enkla och ödmjuka inför det ståtliga och uppoffrande arbete, som utföres av våra kolleger hemhjälparna.

En hemhjälp kostar omkring 2,000 kronor per år. För i år finnas fyra ordinarie hemhjälpar anställda, men för nästa år måste vi, om vi skola kunna behålla dem alla, bege oss ut på tiggarrått igen. Men vad är fyra hemhjälpar i en stad som Stockholm! Barnavårdsbyråns stora önskan är att få utvidga verksamheten och den hoppas, att de som möjlighet hava, måtte knacka fram flera guldlimpar för detta ändamål. Hemhjälpaspiranter finnas, både här och vid Uppsala Hemskola, där "hemsystrar" årligen utbildas och väl fostras för dylik uppgift.

B O K H A N D E L N

Specialbokhandel för:

S T U D I O

Religion, Mystik, Teosofi, Psykologi, Spiritualism, Frimureri, Modern Uppfostran, etc.

NORRLANDSG. 30, STHLM

Orientens kvinnohandel.

Det är en diger volym på över 500 trycksidor, som är det synliga resultatet av N. F:s resande Orientkommissions studier av den internationella handeln med kvinnor och barn i östern. Kommissionsmedlemmarna, mr Bascom Johnson från Amerikanska byråns för socialhygien

N. F:s undersökningskommission har nu offentliggjort sin omfattande rapport till Rådet.

Palestina. Några år tidigare, närmare bestämt 1924—26, lät Folkförbundet, under vars sociala avdelning inom sekretariatet frågor av denna art

Undersökningskommissionen på besök i Mukden. I mitten dr Alma Sundquist, bredvid henne mr Bascom Johnson.

legala avdelning, stockholmsläkaren dr Alma Sundquist samt M. Karol Pindor, polsk diplomat, utsändes 1930 på hösten och uppehöll sig därefter halvtannat år i Asien. I samarbete med myndigheter och institutioner på de olika platserna ha de därunder insamlat ett rikt och varierande stoff, som sedan på ett utomordentligt sätt bearbetats och lagts till rätta i rapporten.

Resrouten gick över Siam, Indo-Kina, tangerade hamn- och storstäder i Japan, Kina, Nederländska Indien och Brittiska Indien och sträckte sig sedan över Persien, Syrien och

höra, företaga omfattande undersökningar av den internationella kvinnohandeln i Europa, i de afrikanska Medelhavsländerna och Sydamerika, varför Orientkommissionens i rapporten till N. F:s råd framlagda undersökningar väl får ses som en direkt fortsättning av dessa åtgärder.

Rapportörerna ha haft tillfälle besöka de stora "stapelplatserna", studera bordellkvarteren, få inblick i trafikens natur och omfattning i olika delar av den asiatiska kontinenten, höra vittnen och sätta sig in i de olika staternas lagbestämmelser rörande kvinnohandeln. Med stöd av dessa

KURSER

i tillskärning, sömnad och provning av dam- och barnkläder. Se närmare i begärt prospect som sändes franko.

A.-B. Stockholms Tillskärareakademi

Dröttingg. 71 A, Stockholm. Tel. N. 13310. (Statlig understödd o. inspekterad läroanstalt.)
Pappers-mönster, försedda med ovanstående varumärke, garanteras för god passform och exp. omgående. Begär prislista!

studier ha de också satts i stånd att avge vissa positiva förslag till den internationella kräfts-kadans botande.

Vad utbytet av "handelsvaror" mellan Asien och Europa såväl som mellan skilda stater i Asien beträffar, kan man konstatera, att det finns en viss tillförsel av västerländska prostituerade till Orienten, medan knappast några orientaliska kvinnor kunna sägas uppsöka Occidenten i samma syfte. Utbytet mellan orientaliska prostituerade på skilda platser på kontinenten är livligt: kinesiska kvinnor slå sig sålunda ned på sådana platser, där de finna en kundkrets av sin egen ras, japanska prostituerade påträffas i stor utsträckning i de delar av Kina, där japanska kolonier förekomma o. s. v.

Importen av västerländska kvinnor till Orientens bordeller passerar alltid mellanhänderna, penninghungriга trafficers. Det har visat sig, att alla de platser i mellersta Asien och fjärran Östern, där bordellsystemet florerar, bilda ett vittutgrenat nät, inom vilket "varorna" flyttas från den ena exploateringscentralen till den andra. Kommissionen har kommit över åtskilliga talande brev från agenter och bordellinnehavare, som bjärt belysa den ruskiga trafiken. En agent skriver sålunda bl. a. till en bordellinnehavarinna i främre Indien och förhör sig, huruvida hon kan placera "en ung fransk flicka på 23 år, en vacker liten blondin med svarta ögon. Om ni kan garantera henne en dagsinkomst av 60—70 rupees netto, kan ni telegrafiskt underrätta henne om saken". Han erbjuder samtidigt adressaten en flicka numro två, "en liten vacker brunett". An-

märkningsvärt är även, att hälften av de från Europa emanerande prostituerade kvinnorna komma i sällskap med sina soudenörer, och även om de resa ensamma, stå de ofta under så starkt inflytande av dessa på avlägsna platser boende män, att de regelbundet sända dem en stor del av sina förtjänster. De västerländska prostituerade i Asien äro som sagt relativt fåtaliga, om man undantager ryska kvinnor från Nordkina och Mandschuriet, som vanligen blivit rotlösa efter bolsjevikrevolutionen och som flyktingar drivits i prostitutionens garn, där de på olika sätt exploateras. Det finns sålunda nio erkända ryska bordeller i Harbin, fyra i Tientsin, två eller tre i Shanghai och en i Peiping.

Kina är enligt rapporten det land, som förser den asiatiska världsdelen med det största antalet prostituerade, medan Japan kommer in som god tvåa. Det kunde 1930 uppvisa 11,154 officiellt tillåtna bordeller, vilkas ägare och offer alla voro av japansk nationalitet. Därefter kommer turen till bl. a. de malajiska öarna, Indien, Persien, Irak och Syrien.

Kinas dominerande roll som "leverantör" måste ses mot bakgrunden av det stora landets religiösa, sociala och ekonomiska förhållanden samt dess gängse uppfattning av kvinnan och familjen. Den senare anses ju fortfarande som nationens fasta grundval, vilken de enskilda individerna ha att obrottsligt underkasta sig i vördnad för fädernas minne. Döttrarna ha alltid varit dömda till blind underkastelse, även om de behandlas väl av föräldrarna. Skulle emellertid familjen nödgas skilja sig

Den svenska värmekudden D. S. V.

håller sig varm i minst 8 timmar. Varje laddningspåse har en brännitid av minst 125 timmar. Stora mod. Komplet 6: —. Extra laddningspåsar 3: —. Lilla mod. 3: 25. Extra laddningspåsar 1: 25. Säljes i alla välsorterade affärer. I parti Stilles Försäljnings A.-B.

Firma Svante Nälén, Birgerjarlsgatan 32, Stockholm.

från några av sina barn på grund av bristande föda eller utrymme i hemmet, faller valet givetvis på flickorna. De kunna adopteras, överlätas som tjänarinnor, överlämnas till teatersällskap som sångerskor eller danserskor, de kunna, isynnerhet som barn, säljas eller helt enkelt rövas bort. Det är rätt naturligt, att denna slump, på vilken hela deras liv är baserat, ofta för dem i armarna på prostitutionen, där de räddningslöst utlämnas åt sina ägares oblyga vinstbegär. De senaste åren ha glädjande nog medfört en förändring i tänkesätt och lagstiftning i Kina. Nankingregeringen har sålunda genom förebyggande åtgärder på området gått in för att bekämpa prostitutionen och förbjudit den inom huvudstadens murar. Kanske kan man så småningom i och med en stigande upplysning bland kvinnorna nå fram till en ljusning även i de kinesiska förhållandena.

Ett intressant kapitel erbjuder Straits Settlements, som genom sin blandning av raser, traditioner och religioner till ytterlighet komplicerat kvinnohandelsproblemet. Bordellernas antal har emellertid på senare tiden gått ned mer än 50 procent.

Om vi se till Siam, visar det sig, att det landet i ganska hög grad äger destinationsorter för den internationella kvinnohandeln, främst den kinesiska. Vad Brittiska Indien beträffar, så existera där numera varken officiellt erkända bordeller eller reglementering. Vilket icke hindrar, att bordeller på sina håll påträffas, t. ex. i Burma eller Bombay, där de dock ej få förekomma på vissa bestämda platser och ej heller verka störande

på den närmaste omgivningen. Rekryteringen av de indiska bordellerna är i många fall som t. ex. i Calcutta förknippad med traditioner, vanor och kastinstitutioner bland den infödda befolkningen. Bland de många hinduiska kasterna påträffar man också dylika, där praktiskt taget alla de kvinnliga medlemmarna äro prostituerade, medan de manliga i regel äro tjänare på bordellerna. Dottern till en dylik prostituerad uppfostras vanligen i moderns "yrke", och en stor del, eller omkr. 30 proc., av dessa olyckliga utgöras av unga änkor, som säljas till bordellerna av sin döde mans släktingar. Hustrur kunna också säljas av sina män liksom fattiga barn av sina föräldrar.

Om vi vända blicken till främre Asien, framhåller kommissionen på tal om Persien bl. a., att antalet tillåtna bordeller i det därför avsedda kvarteret i t. ex. Teheran uppgår till 270 med sammanlagt 866 inmates. De flesta, eller 90 proc., av Persiens prostituerade äro fränskilda kvinnor. I Irak råder alltjämt reglementeringen, och vid slutet av 1931 räknade man i hela staten 561 inregistrerade kvinnor, av vilka 535 voro av irakisk nationalitet. I Syrien dominerar det bordellsystem, som man vanligen återfinner i stater, som stå under fransk överhöghet. Utländska prostituerade kvinnor släppas in i landet, om de kunna uppvisa kontrakt med en licensförsedd bordellinnehavare. Vad slutligen Palestina angår, upphävdes bordellsystem och reglementering där 1927, vilket emellertid ej hindrar, att prostitutionen i viss omfattning dock förekommer i landet, i synnerhet i de två hamnstä-

KONSTSTOPPNING

utföres av fackkunnig personal till synnerligen billiga priser så välgjort att Ni knappast med blotta ögat kan upptäcka lagningen. Ring så hämta vi. Strumpor uppmaskas. 40 öre pr maska.

Konststoppningsateljén

Kungsgatan 77. Tel. Kh. 69 05.

■ Norrköpings Stuvlager

Klädeshandel. Barnhusg. 4, Stockholm.
Ingen butik. Inga omkostn. **DETTA ÖRSAKEN TILL VÅRA BILLIGA PRISER**

derna Haifa och Jaffa och i mindre grad även i Jerusalem, Tiberias och Telaviv.

*

Rapporten, av vars skiftande, klart uppställda och välredigerade innehåll här endast kunnat lämnas några spridda prov, har även upptagit studiet av de berörda ländernas lagar, i den mån de avse handeln med kvinnor och barn samt ger i sin ingående behandling av marknadsplatsernas bakgrund och ländernas sociala förutsättningar liksom i belysande utredningar av export och import inom de olika staterna en klar och överskådlig bild av trafiken.

Kommissionen framhåller vidare, vad som redan göres av såväl myndigheter som institutioner, organisationer och enskilda för att råda bot på det onda, begränsa handeln och komma de olyckliga offren till hjälp. I samband härmed ger man uttryck åt flera önskemål: ett ökat samarbete mellan de länder, som beröras av handeln, ett samarbete, som lämpligen bör centraliseras under vissa myndigheter. Som den mest effektiva åtgärden angives sloandet av bordellerna. Det gäller nämligen att gå till roten av det onda och att även komma trafficers in på livet. Det har också visat sig, att upphävandet av bordellsystemet alltid medfört en påtaglig minskning i kvinnohandeln.

Slutligen framhåller kommissionen som sin åsikt, att kvinnor i ökad utsträckning böra anställas som officiella funktionärer vid de institutioner, som ha att behandla hithörande frågor. Alla försök i den riktningen ha visat sig slå väl ut. En ökad upplysning och en därigenom förändrad mentalitet skall i förening med gemensamma ansträngningar från

Behörighetslagens efterlevnad.

Doktor Sigrid Walldow von Post, andre stadsläkaren i Hudiksvall, har sökt provinsialläkartjänsten i Hudiksvalls distrikt. Med sina 18 tjänsteår, därav 5 på sjukhus och 13 såsom stadsläkare och järnvägläkare är hon överlägsen sina samtliga manliga medsökande. Trots detta har medicinalstyrelsen i sitt förslag till återbesättande av provinsialläkartjänsten uppfört tre av dessa hennes medsökande, av vilka den på första förslagsrummet uppförde endast har 15 tjänsteår, därav 2 år och 7 mån. å sjukhus, och de på andra och tredje förslagsrummet uppförde äro högst betydligt underlägsna.

Medicinalstyrelsens handlingssätt är ägnat att väcka förvåning för att ej säga indignation. Ett underkännande av hennes överlägsenhet skulle innebära ett åsidosättande av i grundlag fastställd likställighet mellan man och kvinna vid tjänsters tillsättande, vilket också d:r von Post framhåller i besvär hos regeringen över medicinalstyrelsens förslag.

myndigheters och organisationers sida inom en ej alltför avlägsen framtid, hoppas kommissionen, avsevärt reducera det onda. M. v. K—w.

Vi erinra om

att F.-B.-F:s årsmöte äger rum den 8 och 9 juni i Norrköping. Förvaltningsutskottet kommer att strax efter påsk utsända förslag till program.

VITANA

Både Ni själv och barnen
må väl av Vitana — det
goda margarinet med kon-
stant vitaminhalt året runt

Thyra Freding:

En konstnärinna och hennes livsgärning.

Väl orienterad i norsk kultur bidrager fröken Thyra Freding här med en essay över Harriet Backers livsgärning.

I Kunstnerernes hus upp efter Wer-gelandsvejen i Oslo var Harriet Backers imponerande minnesutställning för någon tid sedan ordnad.

Natten till Långfredagen förra året avled Harriet Backer, den norska målaren 87 år gammal. Genom radion gick budskapet först ut över hela Norge. Det blev en stunds stillhet, ja, andakt bland gästerna som den kvällen sutto samlade omkring elden i ett av de stora pensionaten uppefter Holmenkollbanan. Med beundran, tacksamhet och ömhet talade man om henne, den starka och nobla kvinnan, stor som människa och konstnär. Som en blid avslutning på ett långt växlingsrikt och harmoniskt liv kom döden.

Den dag hon fördes till den sista vilan kom jag av en händelse till Vor Frelsers gravlund. Klockorna ringde från det lilla kapellet. Konstnärer av olika åldrar, vänner, beundrare mötte upp vid hennes bår. Kända mästare stodo vakt omkring henne, ljusen brunno, blommorna doftade. I klara smekande toner kom stråkorkesterns musik

ÄRADE KUNDER!

Meddelas härmed att

Franska Snörlivssömmeriet
(Grundat 1883)

flyttat från Birger Jarlsgatan 13 till
Artillerigatan 48, 1 tr., telefon 60 73 57.
Rekommenderar våra välkända modeller.
Vördsamt FRU H. MOË, inh.

Harriet Backer.

Ennu et streif kun av sol,
Ennu en luftning fra hav,
Ennu et smil fra min kjærlighet,
Kom so død, kom hastelig! — —

System Agate Backer-Gröndahls musik. Och när den blomsterhöljda kistan företrädd av konstnärsförbundets florbhängda fana i den ljusa vårdagen bars fram till graven tonade Griegs och Vinjes "Våren" ut över kyrkogården.

Ennu en gang fikk jeg se vintern
för våren
at vike — — —

Hennes jordafärd blev en vacker och stämningsfull högtidlighet.

Stämning och högtid var det också över den imponerande minnesutställningen. Nästan alla Harriet Backers verk voro samlade: från Nationalgalleriet i Oslo, från Rasmus Meyers samlingar i Bergen, från andra museer och enskilda personer. Från den ena änden av salen till den andra

NORKVIST & C:o

Sibylleg. 59, Stockholm. Tel. 6099 45

Välsorterat lager av: **Siden-, Sam-
mets-, Ylle- & Bomullstyger** samt
Strumpor.

kunde man följa Harriet Backers utveckling, från hennes första tid som konstnär, då hon var en av 80-talets mest verksamma konstnärer och fram till hennes sista verk, interiören från det stilla pensionatet i Asker, där hon levde sina sista somrar. Och där är också hennes allra sista arbete — det lilla stilleben som hon höll på med i över tio år — aldrig fick det som hon ville, utan gjorde om det gång på gång och utarbetade det i de allra finaste detaljer.

Och medan man vandrar här uppe kommer man denna kvinna och hennes stora konst allt närmre och närmre.

Harriet Backer var skeppsredare-dotter från Holmestrand, den lilla staden utefter Oslofjorden. Hon studerade i unga år både i Italien och Paris, München, Holland, hade utställningar, vann erkännande, medaljer och berömmelse. Så vände hon 1889 åter till Norge och grundade landets första målarskola. Till en början hade hon som medhjälpare Christian Krohg och Eilief Pettersen, sedan hade hon den ensam. Hennes undervisning och konst fick sin stora betydelse för både samtid och eftervärld. Norges stora konstnärer på 90-talet studerade hos henne och likaså ha de moderna unga norska målarna påverkats av henne. I sin fina och förnäma konst är hon alltjämt ett föredöme.

Oljefärgen var hennes uttrycksmedel. Både landskapsbilder, porträtt och interiörer på utställningen visa hennes avslipade personliga och genomarbetade konst. Hennes strålande teknik och koloristiska skicklighet kommer väl starkast fram i

hennes interiörer. Harriet Backer är interiörens mästarinna. Mörka ek-skåp mot vitkalkade väggar, atelierer, franska bondstugor, norska bondstugor, hanseatisk stue. På träsoffan vid fönstret sitter en gammal man med glasögon och pipa och läser tidningen. Den yngre mannen bredvid lyssnar medan hans längtande ögon blicka ut genom fönstret. Den är lika full av liv och stämning som "Flickan vid lampan" och "Kvinnan vid sybordet" eller systemen Agate vid den stora flygeln och "Kortspelarna" från Nationalgalleriet och den röda bondstugan från Trondhjems museum. Över alla dessa folklivsskildrande interiörer är det smak, kultur och sällsynt talang.

Kyrkointeriörerna äro dock något för sig: sakristior, kor, altare från Stange och Opdals kyrkor. "Altergang i Stange kirke", den stora duken som tillhör Nationalgalleriet hänger på utställningen i förnämlig ensamhet. Det är den gamla kyrkans färgrika och stämningsmättade interiör, det är liv och allvar över prästen och över gestalterna där framme vid altarbordet. Och ljuset silar i genom fönstren och ger varje ting och varje gestalt dess rätta värde.

I denna liksom i hennes andra interiörer är det ljuset och ljusstämningarna som hon så väl behärskar. I hennes landskapsbilder märker man känslan för naturens stämningar och porträtten vittna om säker människokänedom.

I många former och uppenbareelser skådade och uppfattade Harriet Backer det sköna här i världen.

Hon fick också många bevis på att

Har Ni det

besvärligt med Edra fötter och ben?
Har Ni svårt att få lämpliga skodon?

Vänd Eder då med förtroende till

INGRID HUDBERGS FOTVÅRD
Gävlegatan 3, vid Vanadisplan STÖCKHOLM. Beställ tid
Tel. 320 606 Flerårig praktik från Lagerons Skosalong
Obs! Besök även i hemmen.

Jörgen Jensens Silversmedja

Jörgen Jensen, Bengt Ericsson,
Atelier för silversmide samt smycken i
guld och silver.

OBS! Nya lokaler i
Malmskillnadsgatan 3 A. Tel. 20 41 88.
— Stockholm. —

människorna uppskattade hennes konst och hennes personlighet.

På sin 80-årsdag blev hon utnämnd till riddare av första klass av S:t Olav-orden som en erkänsla av hennes betydelse för norsk konst. Och när hon i januari 1930 fyllde 85 år blev hon föremål för en vacker hyllning av vänner och beundrare av hennes konst. Den hyllningen, det långa fackeltåget i januarikvällen, beredde henne stor glädje. — Hon tackade och talade från sin balkong till den stora människomassan. Det blev ock den sista officiella hyllningen för henne i livet. Hon hade under sina sista år intet emot att komma över till en bättre värld. Det var dock något som var henne en gåta. Hon hade hört att allt i himlen skulle vara så skinande vitt — men hur skulle man kunna njuta den fullkomliga glädjen där det inte fanns färger —

Hon är den största kvinnliga målare som någonsin har levat, yttrade prins Eugen kort före hennes död och däri instämna framförallt nordens mästare.

Och säkert är att var och en som ställes inför Harriet Backers verk oemotståndligt gripes av de bilder och stämningar hon i sin stora konst förmått fånga och återge.

Mrs Ruth Owen, förutvarande deputerad, har utnämnts till U. S. A:s minister i Köpenhamn. Hon blir därmed Förenta staternas första kvinnliga utlandsminister. Heder åt president Roosevelt!

Långt bort ligger Colombia, men det kan i alla fall intressera oss även i Sverige att höra, att målsmanskapet numera är upphävt i denna sydamerikanska republik.

Aurora Molanders Musikskola

Nybrog. 76, 2 tr. Tel. 60 01 55, 11 08 67. Saltsjöbaden. Lidingö-Brevik. Äppelviken. Mörby. Stocksund. Undervisningslokaler även på Norr, Söder och i Vasastaden. *Läroämnen:* Piano, allm. musiklära, harmonilära. Upplysningar o. anmälningar för samtliga undervisningslokaler: Fröken Aurora Molander, Nybrogatan 76, II. Mottagnings-tid vard. 1-2. Höstterm. börjar 6 September.

Astrid Cleve-von Euler:

Har preventivlagen något existensberättigande?

Riksdagen har ju som bekant avslagit den Holmgrenska motionen om avskaffande av den s. k. preventivlagen. Frågans aktualitet torde dock därmed ej ha bringats ur världen, varför ur den synpunkten vil. dr Astrid Cleve-von Eulers nedanstående artikel om lagens raison d'être eller snarare dess, enligt hennes uppfattning, brist på sådan torde kunna läsas med samma intresse. I all synnerhet som förf. helt och hållet rör sig på idédiskussionens område och opinionen säkerligen ännu ej kan anses vara fullt klar.

De ansträngningar, som hittills från den del håll blivit gjorda att avskaffa preventivlagen i vårt land, ha mötts av motstånd från återigen andra håll, där man verkat för ett bibehållande av lagen. Inställningen till denna betydelsefulla folkfråga har sålunda — som dessvärre alltför ofta sker i vitala angelägenheter — kommit att bli partipolitiskt betonad, för att inte säga bestämd. Detta är givetvis alltid till skada, emedan en massa medborgare därigenom anse sig berättigade att gå förbi den personliga prövningens besvärligheter och följa den kliché, som bäst synes motsvara vederbörandes läggning.

Men om något är olycksdigert i en upprörd och andligt villrådig tid som vår, så är det att slå sig till ro med klichéer. Preventivlagen, som ju ingriper direkt gestaltande på vårt

ÖRGPVTE
Kemisk tvätt · Färgning
KEMISKA
KUNGL. HOVLEVERANTÖR · GÖTEBORG

folks framtid och i denna egenskap särskilt måste intressera kvinnan, verktyget för skapandet av kommande slakten, borde ej få bli offer för denna metod. Nej, alla borde vi istället göra det till en plikt att söka bilda oss en uppfattning om denna lags *raison d'être* i vår tid. Därtill hör att lyssna till skälen för och emot, att söka göra bådadera slagen rättvisa och fastslå, vilka som väga tyngst, när hänsyn tages till både levnads-möjligheterna och mentaliteten hos olika folkklasser.

Vad då först gäller de som slagit vakt om lagen, så har deras hittillsvarande strävan att förhindra ett öppet spridande av kunskap om medel att förebygga konception otvivelaktigt bottnat på sina håll i religiösa betänkligheter och i största allmänhet i en, enligt min uppfattning, synnerligen berättigad önskan att motverka ökad osedlighet eller för att uttrycka mig mera modernt, ökad obetänksamhet och löslighet i sexuella förhållanden inom vårt på samma gång kallsinniga och lättsinniga folk. Man har på det hållet sagt mig, att fruktan för konception varit en mycket stark hämningsfaktor i fråga om okonventionella eller otillåtna förbindelser, kanske den starkaste, samhället haft att tillgå, sedan i religionen grundade sederegler i allt större utsträckning upphört att göra sig gällande inom alla folklager.

Men det första man har att iakttaga vid användande av ett redskap är naturligtvis, att det tjänar sitt syfte. Hur uppfyller preventivlagen denna fordran? Med andra ord: främjar lagen sedlighet genom att upprätthålla fruktan för följder av för den enskilde olämpliga eller brottsliga

förbindelser? Härpå måste utan betänkande svaras, att just på denna väsentliga punkt blir lagen ett slag i luften, eftersom kontrahenterna vid dylika förbindelser väl undantagslöst begagna sig av de preventivmedel, som lagen till trots annonseras i en mängd tidningar under en mycket genomskinlig och väl numera av ingen tidningsläsare missförstådd förklädning. Samhället har sålunda stannat vid den redan i och för sig ganska vidriga anordningen att bibehålla en lag, som ständigt och ostraffat kringgås, så att vem som helst kan förskaffa sig sådana upplysningar, det här gäller, på bakvägar och ur mer eller mindre vederhäftiga publikationer. Så länge samhället tolererar nu praktiserade metoder för preventivlagens kringgående eller upphävande i sak, så länge är i varje fall tydligt, att lagen blir tämligen verkningslös i fråga om det moraliskt-etiska syftet att förhindra folks nedsjunkande till en lägre sedlig nivå.

Men man kan och måste numera lägga även andra synpunkter på dessa frågor, först och främst eugeniska synpunkter, som beröra rasens ans och hygien, den nödvändiga regleringen av ett framtida folkmaterials beskaffenhet. Egentligen är det upprörande, hur svårt man har att inse den grundläggande vikten av samhälleliga åtgärder och ingrepp i syfte att bibehålla rasens så att säga rent biologiska standard. Samhället dignar ju numera under bördan av ständigt växande krav och måste då som nödvändigt komplement få göra anspråk på att få ingripa till förekommande av åtminstone de samhällsvådliga och asociala elementens

F. V. O:s Slöjdavdelning

Sveavägen 40, Stockholm — Tel. 20 88 18.

SJUKSKÖTERSKEUTRUSTNINGAR,
GOSS- och BARNKLÄDER
MOTTAGER BESTÄLLNINGAR

"Hjälp genom självhjälp."

Handarbetets Vänner

Mattor - Möbeltyg - Gardiner - m. m.

Stureplan 2, STOCKHOLM.

Tel. 60 48 73, 60 48 63

ökning. Besinnar man, att just dessa äro minst tillgängliga för driftshämningar av etiska eller sociala motiv och att framdeles väl endast en del av dem torde kunna genom steriliseringslagar förhindras att fortplanta sina samhällsskadliga egenskaper, så synes det mig, att man just i en ökad upplysning om sätten att förebygga konception, ja, rent av i en härpå riktad officiell propaganda, har ett ytterst värdefullt medel att upprätthålla samhällshälsan.

Sådana synpunkter borde ju, tycker man, kunna göra sig gällande bland allt större skaror, oberoende av vilken politisk färg vederbörande ha, ty den svenska rasens sundhet och framtid är väl om något ett intresse, som står över alla skiljande partiskrankor.

Av delvis andra och mer individuella orsaker, nämligen i främsta rummet medlidande med enskilda betungade individer, skulle man också vilja se preventivlagen ersatt med sin motsats, d. v. s. en öppen och vederhäftig upplysning om möjligheterna till barnbegränsning. Jag tänker därvid på många bond- och arbetarhustrur — och hustrur till lägre tjänstemän med, förresten — som ännu få långt flera barn än de och deras män orka med att föda och fostra, så trångt som de enskilda individerna numera sitta i samhället. Alldeles särskilt tillspetsas förhållandena, om föräldrarna äro sjukliga, och det kan faktiskt inte försvaras, att hela eller bara halva dussinet barn kommer till världen i så många lungsjuka hem i våra nordliga landsändar.

Trots att stora barnskaror kunna vara ett uttryck för folkstockens hälsa och betyda verkliga krafttill-

skott för samhället, så bliva de i vår tid lätt riskmoment, i all synnerhet när de förekomma i de fattigaste landsändarna och sålunda från början måste vara predestinerade till utflyttning i stor omfattning med därav följande rotlöshet och social opålitlighet. En begränsning av den naturliga fruktsamheten är redan nu en social nödvändighet och kommer även, såvitt man f. n. kan bedöma läget att så förbli till följd av de moderna kultursamhällenas höga folkhygien, som medfört ökad medellivslängd och avtagande barnadödlighet. Ännu ett samhällsgagneligt resultat skulle följa på köpet med åtgärder från det allmännas sida i syfte att sprida kunskap om preventivmedel i stället för att motarbeta den, nämligen en minskning av könssjukdomarna.

En okvalificerad folkökning är ej längre önskad. Emigrationen är stoppad, och vi tyngas av arbetslöshet. Det vore i sanning ansvarslöst att låta hur många nya samhällsmedlemmar som helst komma till slumpvis för att sedan trängas vid samhällets för länge sedan fullsatta bord.

Och ändå skulle jag inte våga förorda medvetna åtgärder från samhällets sida i syfte att säkerställa den enskilde mot en icke önskad avkomma, om det kunde befaras, att åderlåtningen på den svenska folkstammen därigenom kunde bli ödesdiger. Men jag tror inte, att någon dylik risk förefinnes. Redan nu märker man glädjande nog, att en växande barnskara motses inom vida lager av vårt folk, bara hemmets ekonomi är någorlunda tryggad. Här finns med andra ord en positiv god vilja, som endast hämmas av bristande försörj-

Begär alltid **VITRUM:S** tillverkningar: FERROL VITRUM, det mest aptitgivande och stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Tages på grund av sin angenäma smak lätt av såväl barn som vuxna.

LAXERMARMELAD VITRUM, angenämt avföringsmedel av jämn verkan.
SODAPASTILLER VITRUM mot halsbränna och magsyra, välsmakande.

APOTEKSVARUCENTRALEN VITRUM, Apotekareaktiebolaget.

Om äkta makars förmögenhetsförhållanden.

Enligt gällande lag har make, som under ett kalenderår gjort besparing å sin inkomst, rätt att under det följande året till andra maken utan vederlag överlåta egendom, motsvarande högst hälften av vad som sparats. Denna bestämmelse har tillkommit för att giva hustrun skälig andel i sådana besparingar, som i mer eller mindre mån äro att tillskriva det sätt, varpå hon förestår den inre hushållningen. Särskilt ha lagstiftarna haft de talrika fall i åtanke, då mannen ensam driver affärsverksamhet, men besparingarna på hans inkomst till väsentlig del möjliggjorts tack vare hustruns arbete i hemmet. Detta med sund rättskänsla överensstämmande lagstadgande kan emellertid missbrukas, och professor Trygger med flera ha nu tagit fasta på de möjligheter, som förefinnas härtill, i en motion Nr 122 i Första kammaren. De anföra som exempel,

ningsmöjligheter men icke skulle påverkas av en ökad kännedom om preventivmedel. Just med hänsyn härtill torde en allmän spridning av kunskap om sätten att undgå konception kunna betraktas som en direkt eugenisk åtgärd. Tänka vi oss nämligen, att inga ovälkomna barn längre skulle behöva komma till världen så komme de i framtiden födda barnen att härstamma från ett biologiskt värdefullt urval av föräldrar, nämligen från sådana, som ha en i djupare mening sedlig uppfattning av sexuella förbindelse.

Morgonbris

socialdemokratiska kvinnoförbundets tidning utkommer en gång i månaden. Lösnummer 25 öre. Prenumerationspris kr. 3:— för helt år. Red. och exp. Västmanagatan 2, Stockholm.

Aktuell. Modern. Teknisk utstyrsel.

att en spekulativt lagd person, som under gynnsamma år till sin hustru överlåtit hälften av de stora besparingar, han då kunnat göra på sina inkomster, vid en inbrytande lågkonjunktur gjort stora förluster, som nödga honom att gå i konkurs. Borgenärerna få därvid kanske en synnerligen blygsam utdelning, under det att han själv tack vare överlåtelserna på hustrun under de goda åren kan taga konkursen med jämnmot.

Motionen går ut på införande av en bestämmelse i lagen, som begränsar värdet av den egendom, som mannen på angivet sätt skall ha rätt att överlåta på hustrun, till 10,000 kronor per år. Motionärerna förklara, att därmed även all rimlig hänsyn tagits till hustruns berättigade intressen.

En snabb marsch har den turkiska kvinnosaken tillryggalagt på de senaste nio åren, sedan Turkiet blev republik och Kemal Pascha dess högste styresman: slöjan har avlägsnats, månggifte förbjudits, den kvinnliga rösträtten genomförts och det obligatoriska skolväsendet likaså.

I tyska riksdagen sitta f. n. 39 kvinnor mot 37 i fjol.

Man har för avsikt att öka den kvinnliga polisens antal i Polen. Den nuvarande styrkan — kvinnliga poliser infördes 1925 — uppgår till 56, av vilka 38 tjänstgöra i Warschau.

Vid de senaste irländska valen ha tre kvinnor återvalts nämligen: Mrs Pearse och Mrs Concannon (regeringspartiet) och Mrs Redmond (oppositionspartiet).

Vid barndomstolen i Calcutta ha sjutton kvinnor nu fått säte och stämma.

Louise Stenbock, f. Mörner:

Kvinnorna och skogsvården.

Bland de många yrken, som kvinnor gripit sig an med under de senaste åren, kan även räknas skogsvård. Det fanns ju förr liksom nu många kvinnliga jordägare. Till de större eller mindre jordagodsens hörde oftast skogsmark, men vid skötsel av denna fästes ej så stor vikt. Behövde man sågtimmer till byggnader eller andra skogsprodukter för gårdens räkning, gick man ut i skogen och högg ett visst antal träd; någon tanke på återväxt, gallring o. d. förekom ej, och i skogarna liksom i hagmarkerna betade djuren. I början av 1900-talet tillkom emellertid lagbestämmelser, såsom lagen ang. vård av enskildas skogar, och för att övervaka att dessa lagar efterlevdes och till hjälp för skogsägarna inrättades samtidigt skogsvårdsstyrelser i de flesta län.

För de kvinnliga jordägarna blevo dessa av stor betydelse. De ställde fackutbildade krafter till förfogande och underlättade därigenom många svårlösta problem. Jordbruket hade man skött med en duktig inspektör till hjälp, och så hade det fortgått sen äldsta tider, från fru Anna Hogenskild på Åkerö och Margareta von Ascheberg i Skåne till karolinernas änkor och 1800-talets rivande godsägarinnor. De sålde och köpte kalvar och får, avsatte ost, smör och

Ett skogsparti från Ombergs hjässa.

spannmål, men av skogen blev just ingen annan förtjänst än vad som kunde säljas till vedskutor, vilka seglade på Stockholm eller andra städer. Vid sidan av de många storgodsens har alltid funnits bondgårdar och lägenheter, som sköts av kvinnor. Blott i Östergötland funnos 1920 988 kvinnliga hemmansägare och nybyggare med större eller mindre skogsmark. Ökad kunskap om skogens skötsel och ekonomisering har visat sig alltmera nödvändig.

Inom F.-B.-F. och även vid andra institutioner fick man ganska snart klart för sig, att den nya tidens skärpta krav på lanthushållning och jordbruk fordrade en grundligare utbildning för kvinnor. Lanthushållsskolan vid Rimforsa kom till, och kvinnorna fingo tillträde till statens skolor vid Ultuna och Alnarp. Kvinnliga konsulenter anskaffades, teoretiska lantbrukskurser gjordes tillgängliga även för kvinnorna. När det gällde skogsskötsel ställde sig emellertid saken svårare. Genom skogsvårdsstyrelsernas jägmästare och skogsvaktare kunde ju visserligen hjälp rekvireras, men det blev i läng-

TANDTEKNIKERKURS

Ged. utbildn. i guld- o. kautschukarb.
Mångårig erf. E. Landau, Valhallavägen
112 Stockholm. Tel. 61 45 21

Piano-

Orgel- och Sånglektioner givas åt nybörjare och något försigkomna. Examinerad lärarinna. Upplandsg. 70. 33 92 49.

den ganska dyrbart, varjämte det för en nutida kvinna ej är tilltalande att på så sätt i sitt arbete stå under förmynderskap.

Bland skogsägande kvinnor i Östergötland, vilka utan föregående utbildning genom företagsamhet och praktik satt sig in i sina skogars skötsel, vill jag särskilt nämna friherrinnan Märta Koskull på Svenneby. Vid sin mans död stod hon inför valet att antingen lämna gården eller själv söka sätta sig in i dess skötsel. Hon föredrog det senare till stor del av pietetskänsla för mannens intressen, hur svårt det än i början syntes henne. Med tillhjälp av en duktig, dock ej fackligt utbildad, skogvaktare började hon arbeta sig in i detaljerna. Avlöningarna sköter hon själv, och genom skogsbruket få även arrendatorer och torpare god förtjänst med körning, huggning o. d. Vid alla stämplingar är ägarinnan med, ofta för hon själv klaven eller anteckningsboken. Tumningen sköter skogvaktaren, men all försäljning går genom ägarinnan. Hon har genom eget initiativ skaffat sig de oundgängligaste kunskaperna för sin verksamhet, något som också kan sägas om den 80-åriga grevinnan Ebba Mörner på Thorönsborg, som fortfarande varje höst följer jägmästare och skogvaktare över gärdesgårdar och kärr, när de tillsammans med henne skola göra upp avverkningsplanen för året.

I skärgården finns en kvinnlig hemmansägare, som stämplar sin skog själv såväl till behovsvirke som till nybyggnader. Hon har satt sig in i förvandlingstabellerna och lärt sig beräkna det virke, som kan utvinnas ur varje stock. Att höra henne resonera om bjälkar, underlag och

”bärningar”, det är som man hörde en van byggmästare tala. Under de år hon som aktiv sköterska i Sverige och Tyskland varit borta från gården, hade hon visserligen kommit från fädernegården och dess skötsel, men med den intelligens och energi, som hon besitter, släpper hon varken skogen, lantbruket eller fisket ifrån sig. Syster Hanna Pettersson hinner t. o. m. väva klänningstyger och hjälpa skärgårdsbefolkningen med sin sjukvårdskunnighet!

Med det skogsbruk, jag har, saknar jag mycket möjligheten att skaffa mig utbildning. Genom tillmötesgående från chefen för Ombergs skogsskola, där skogvaktare utbildas, fick jag tillåtelse att följa en del av den ettåriga kursen under sex veckor i höstas och hoppas i vår få återkomma för att deltaga i kulturarbetet, skogsplanteringen. Det är ett friskt och tillfredsställande arbete — man börjar klockan 7 på morgonen, har fyra timmars teoretiska lektioner inomhus och fem timmars praktik i skogen. Inte blir man skogsutbildad på så kort tid, men det underlättar betydligt förståelsen för skogligt arbete och ger vidgade vyer.

Att direkt utbilda sig till jägmästare och gå igenom skogshögskolan är väl knappt möjligt för genomsnittskvinnan, då det fordras praktik i en del ämnen som timmerhuggning, flottning m. m. som ställer sig ganska svårt för de flesta att tillägna sig. Nej, huvudsaken är ju, att kvinnor, som måste syssla med skogsvård, få tillfälle till nödig utbildning. För några år sedan startade löjtnant Nils Berg på sin gård Rödjenäs i Småland instruktiva kurser i skogsvård, vilka även voro öppna för kvinnor och

Fruktcentralens butiker:

Drottningg. 41, Drottningg. 11, Regeringsg. 11, Biblioteksg. 11, Kungsg. 57, Vasag. 3, Vasag. 8, Vasag. 25-27, Stureg. 3, Roslagsg. 3, Hallen, Östra station, CENTRALBANGÅRDENS STORA VÄNTHALL, Stockholm. **Alltid förstklassig frukt.**

i huvudsak utgjordes av praktiska övningar samt demonstrationer och exkursioner i skogen. Kursen, som på grund av de tryckta tiderna tills vidare upphört, omfattade sex veckor på hösten och sex på vintern efter jul. Av de kvinnor, som begagnade sig av den var fröken Anna Stina Spånberg från Ankarsrum, vilken nu har direkt nytta av sin utbildning, då hon förestår skogsförvaltningen vid Ankarsrum.

Under skogsveckan i Stockholm i vintras höll docenten Streiffert ett särdeles intressant föredrag om skogsvården i Ryssland. Enligt en rysk uppgift skulle det kvinnliga procenttalet av ryska skogsarbetare 1926 ha varit 28,4 % och 1931 ökat till 30,7 %, av vilka 5 % äro i skogligt arbete. Även till chefsbefattningar i detta yrke utbildas kvinnor, och det finns i Ryssland sju à åtta skogshögskolor med kvinnliga elever, likaså skogsvakterskor. Även svenska kvinnor ha någon gång använts i skogligt grovarbete såsom 1918 vid Igelsta ångsåg, då de utförde stuve-riarbete. Om svenska kvinnor också ej önska att i samma utsträckning som de ryska deltaga i skogsarbete, vore det dock önskvärdt, som jag förut nämnt, att det funnes någon möjlighet för våra kvinnor att få en inblick i detta yrke. Det är så med skogen, att arbetar man mycket med den, så känner man för den som för en levande varelse. Och ju närmare man kommer den, ju mera vill man veta om den.

Nya medlemmar.

Falköping: fru Emy Dahlström, fru Lucia Deutgen, fröken Anna Leijon, fröken Brita Lenander, fru Elvi Malmberg, fru Ebba Nyrén, fru Frida Selmer, fru Astrid Svensson.

Gävle: fru Greta Andersson, fru Elsa Arfvidsson, fru Olga Arnell, fru Lisa Hedin, fru Lilly Johansson, fru Kerstin Lundén.

Hudiksvall: fru Ruth Ljungberg, fröken Marianne Nordenmark.

Hälsingborg: fru Nora Hedén, fröken Tyra Lindvall, fru Lottie Mahrholtz, fru Lily Stjernfeldt, adjunkt Maj Ölander.

Härnösand: fru Ester Björne, syster Signhild Fornbeck.

Jönköping: fru Stina Carlén, fru Ena Lindell.

Karlskrona: fru E. Cullin, fru Anna Malmberg, fru Maria Nilsson.

Linköping: fru Åkerrén.

Lund: fru Gröné, grevinnan Ingegerd Hamilton.

Mjölby: fru Amy Haggren, fröken Margareta Myhrman, fru Ruth Svensson.

Norrköping: fru Ester Ahlbom, fru Gertrud Carlegård, fru Annie Dahln, fru Signe Grummeche, fru Elsa Hedin, fru Alma Hillerström, fru Amy Jacobsson, fru Lilly Strandqvist, fröken Inger Weslien.

Nyköping: fröken Tyra Andersson, fröken Emma Karlsson, fru Elsie Merten.

Stockholm: fru Anna Hagström, *Enskede*, professor Israel Holmgren, fröken Ellen Johansson, fröken Anna Månson, fru Elin Rosenström, fröken Lisa Watz, fröken Ebba Wedberg, fru Bethan Widman, fru Astrid Åhlander, *Råsunda*.

Svalöf: fröken Ina Jansson, fröken Anna Karlberg, fröken Hilma Nilsson.

Örebro: fru Kerstin Jungmark.

I 7 främmande länder

och i mer än 700 svenska hem finnas numera våra flossamattor. För detta förhållande ha vi att tacka mattornas goda egenskaper. De äro vackra, varaktiga och billiga. Samma gäller våra gardiner och möbelyger.

KONSTFLITEN, Kyrkogatan Göteborg.

Från bokvärlden.

Sigrid Undsets senaste.

Det fanns läsare, som blevo besvikna, när den norska upplagan av Ida Elisabeth kom ut i höstas och befanns icke vara den fortsättning av den "Brinnande busken", man hoppats på och längtat efter. I stället kastades här upp varpen till ett nytt människoöde, men också vad det angick stod man frågende vid bokens slut. Ty det var oavslutat, krävde en fortsättning, så vida icke det psykologiska sammanhanget gjorts avsiktligt brustet.

Inför båda dessa S. Undsets sista böcker frapperas man av samma metod, och man kan knappt värja sig för frågan: skulle manne den alltmer överhandtagande skildringen av det "magiska jaget" lockat hennes skapande fantasi in i detaljbelastningens allt för täta snår? Att hon behöver hugga till både här och där är tydligt så att det konstnärliga leder, som det tidigare gjort, utan att det verklighetsstarka förgripes.

Det är nog onödigt att för svenska läsare återigen analysera hela innehållet i Ida Elisabeth. Höstens många recensioner gävo klart besked om den plikt- och samvetsbetonade Ida Elisabeths kamp för att reda upp den tilltrasslade sol- och vårfamiljen Braatö's öden, i vilka hon, på grund av en ungdomsförseelse vid 20-årsåldern, blir delaktig genom ingifte. Som familjeförsörjare för mannen, deras barn och alla de andra "infantila", aldrig fullvuxna Braatö'arna

förlorar hon sin ålder, sin ungdom — hon får intet annat ut av livet än så och så mycket arbete, som måste vara färdigt per dag. År ut och år in väves genom bokens första del i tung och trist enformighet detta vardagliga, gråa människoöde.

Det har på sina håll sagts, att denna skildring av de ansvarslösa Braatö's är onödigt osympatisk, delvis grym och orättvis. Jag undrar det. Vi skola nog litet var, om vi forska igenom vårt minne, finna fullständigt identiska typer, och kunna bekräfta att de äro tagna på kornet.

Möjligen skulle man kunna medge att Ida Elisabeth framställes något för fullkomlig för att genom deras underlägsenhet det skall ges relief åt hennes överlägsenhet. Men sedan måste man erkänna att det hos Ida Elisabeth betonas ett mycket varmt medlidande med dem och ännu mera: en aning avund. Ida Elisabeth med sitt strama, sträva kynne har en känsla av det som brister hos henne och som Braatö'arna äga: den lyckliga, sorglösa livsbejakelsen, det ansvarsbefriade lättsinnet, det aldrig knusta hoppet.

I den andra delen blir inslaget mycket ljusare — en bit åtminstone. Hon har blivit fri, fått hemskillnad på grund av mannens otrohet. På en annan ort kan hon nu skapa sig och barnen en relativt god och bekymmersfri tillvaro — och till slut kommer henne även den stora lyckan i en henne jämbördig mans kärlek till mötes; hon blomstrar upp. Men vårt förflutna, gott eller ont, kommer alltid långsamt, i någon form, krypande bakefter oss. Så även här. Braatö's

Värmelednings A.-B.

C A L O R

Arbetarg. 32, Sthlm. Tel. Växel 23 18 25.
Telegramadr.: Värmebolaget. Tillverkar apparater och levererar värmeledningar, alla brukliga system för ångköks- och maskintvättanläggningar, desinfektions- och steriliseringsanläggningar.

Grav-
vårdar

av olika
stenmaterial

Marmor

till köksbord och byråskivor.
GUNNAR E. SAMUELSONS
STENHUGGERI,
Saltmätaregat. 23. V. 14, V. 17314.

finna hennes tillflyktsort, lägga ånyo beslag på hennes medlidande, hennes tid och pengar. Den andre, hennes trolovade, jagas bort. Han kämpar en trofast, men ojämn kamp för att lösgöra henne. Till hans fiender måste också räknas hennes gossars öppet visade ovilja och svartsjuka mot inkräktaren. S. Undsets ypperliga barnskildringar måste här räknas till bokens stora pluskonto, hon är säkert ouppnåelig i sin djupa förståelse och tolkning av barnasjälén, där hon med minsta möjliga ansträngning når största effekten. Barnen segra.

Men just här skulle vi önskat fortsättningen — huru kommer dessa barn, med sin omiskänneliga Braatönatur, att inverka på hennes öde, hennes utveckling? Särskilt den religiösa. Ida Elisabeth har kanske skildrats irreligiös och med kändedom om S. Undsets tidigare verk, har man undrat: varför? För den, som läser boken uppmärksam är det tydligen med avsikt Ida Elisabet skildras såsom blott vad aposteln kallar "den naturliga människan".

Och så ett ord om den sv. översättningen: den är gjord av en av våra skickligaste översättare Teresia Euren, som lika fyndigt som kunnigt löser de icke så alldeles bekväma språksvårigheter S. Undsets norska erbjuder.

HEDDA KEY.

Sigröd Undset: Ida Elisabeth. P. A. Norstedt & Söners förlag.

En klok husmoder använder

metallputsmedlet NICKOL

vilket icke innehåller frätande ämnen men ändå gör allting bligt blankt.

Engros: **HERMANN DERLIEN A.-B.**
STOCKHOLM Kungsgatan 3

Gifta kvinnor i statstjänst

tyckas allttjämt utöva en lika oemotståndlig dragningskraft på hrr lagstiftare. I år hade den obligatorsika motionen i ämnet väckts av hr Nyblom (bf) m. fl. i Andra kammaren, vilka föreslagit "en utredning, som tar sikte på att få fram förslag för snabbaste möjliga avveckling av dubbel-tjänstsystemet". Andra kammarens andra tillfälliga utskott hade avstyrkt motionen "med hänsyn till svårigheten att finna framkomliga vägar, som utan att skapa allvarliga orättvisor, kunde tillgodose mäns och ogifta kvinnors möjligheter att erhålla arbetsutkomst". Ett par timmar stötte och blötte kammaren de omtvistade gifta kvinnorna — uppmärksammade anföranden höllos därvid av kvinnliga ledamöter — tills man slutligen enade sig om ett av hr Hansson i Örebro (s) framställt yrkande, vari anhölles om "utredning och förslag rörande möjligheten att på *frivillighetens* väg få dubbel-tjänstsystemet att upphöra".

Vadan gift kvinna i statstjänst nu återigen får taga sig en liten funderare på om behörighetslagens principer verkligen låta sig förenas med hrr motionärens förslag, om staten i sin anställningspolitik bör taga hänsyn till de anställdas civilstånd eller uteslutande till duglighet och förtjänst utan hänsyn till kön, vem som skall övertaga den gifta kvinnans försörjningsplikt, om hon frivilligt drar sig undan till hemmets vrå och man eller anhöriga en vacker dag mista sin utkomstmöjlighet. Och många andra reflexioner, som motioner av detta slag bruka föda hos den statsanställda, som en gång låtit präst eller borgmästare besegla sitt äktenskapliga förbund.

FRÄLSNINGSSARMÉNS

omtyckta

KAKAO

av fin-in kvalitet i vackra halv-kg-burkar el. i paket om 100 gr. **Pris 4:50 pr kg.**

berömda

CEYLONTEER

av utsökta bästa kvaliteter pak. om 500, 250, 100 o. 50 gr. **Pris 12:—, 14:— pr kg.**

I parti och minut från

Frälsningsarméns Handelsdepartement
Östermalmsgatan 71. Stockholm. Tel. 676323 (växel)

F.-B.-F-kretsarna.

Falköpingskretsen hade den 22 febr. sitt årsmöte å Stora Hotellet. Års- och revisionsberättelser upplästes, och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. De styrelseledamöter som voro i tur att avgå, omvaldes, nämligen fruarna Hildur Dalhoff, Signe Sjöqvist och Karin Alström samt fröken Ruth Gustafsson. Styrelsemedlemmar, kvarstående till årets slut, äro fruarna Tullie Koch, Hanna Wetterholm, Anna Larsson, Gurli Stanzén och Elsa Eriksson. Till revisorer återvaldes fruarna Anna Rydner och Ruth Nyqvist med fröken Elsa Linell och fru Beda Andersson som suppleanter. Till ombud vid förbundets allmänna årsmöte i Norrköping utsågos ordf. fru Tullie Koch samt fru Hildur Dalhoff.

Efter förhandlingarnas slut följde en soaré, som blev alltigenom lyckad och livligt uppskattades av publiken, vilken till sista plats fyllede hotellets festsal. Programmet inleddes med ett musiknummer, varefter följde en för dagen skriven "Funktisvisa", föredragen av fröken Maja Jacobsson. Därpå gick ridån upp för kvällens teaterpjäs, "Fredrika Bremer och den nya kvinnan" av Astrid Varing. Det blev succés.

Gotlandskretsen har den 22 februari hållit sitt årsmöte i Högre flickskolan. Till styrelsemedlem nyvaldes därvid fru Hermanna Jansson efter fru K. Steffen, som undanbett sig återval, de övriga ledamöterna, fruarna G. Rodhe, F. Wallér och A. Svedman samt fr. V. Christiansson, omvaldes. Revisorer blevo fruarna H. Danielson och E. Dahlbäck och revisors-suppleant fru H. Jörlander. Fruarna Rodhe och Svedman valdes till kretsens representanter vid förbundets årsmöte, med fru Jansson och fr. Christiansson som suppleanter.

Efter förhandlingarna höll fru Greta Engkvist föredrag över "Det vaknande Indien", varpå fru Valborg Beer sjöng, ackompanjerad av direktör F. Mahler, Frödingsdikten "Jag ville jag vore i Indienland". Till sist följde samkväm med te-supé.

Gävlekretsen anordnade den 20—21 febr. tillsammans med Gävle Husmodersförening och Vita Bandet i S:t Ansgars hus en social upplysningskurs med fröken Ebba Holgersson från Johannishus som föreläsare. Intresset för kursen var mycket stort, även från landsorten, och från de högre klasserna i olika läroanstalter hade deltagare infunnit sig. Fröken Holgersson framförde i sina av humanitet, skarpsinne och humor präglade föredrag, delvis nya synpunkter på kvinnornas deltagande i det samhällseliga arbetet. I de till kursen hörande praktiska övningarna ingingo fingerade sammanträden inför olika forum. Varje kväll förekom en halvtimmes rast, varunder gavs tillfälle till tédrickning i den med ljus och blommor festligt prydda Mäster Olofs-salen.

Den 20 mars sammanträdde kretsen till årsmöte i S:t Ansgars hus under fru Rut Johansens ordförandeskap. Av årsberättelsen framgick, att kretsen hade ett av arbete och livlighet präglat år bakom sig.

Till ordförande efter fru Ruth Johansen, som undanbett sig återval, valdes enhälligt fru Anna Klingberg.

Fru Ruth Johansen har under en tvåårsperiod fungerat som ordförande och på ett utmärkt sätt skött denna förtroendepost. Kretsens tack tolkades av v. ordf., fru Jenny Höjer, och blommor överlämnades till fru Johansen. Fröken Sidvall läste sedan en klarläggande uppsats om Fredrika-Bremer-Förbundets allmänna verksamhet av fröken Ida von Plomgren.

Idealkorsett — Idealpris.

Twilfit erbjuder en mycket välsittande korsett för låg midja, idealisk för varje figur, av vacker rosa brokad i konstsilke till så lågt pris som kronor

6⁷⁵==

Twilfit

Nybrog. 11 — Götg. 58

Till kretsens representanter vid förbundsmötet i Norrköping 8—9 juni utsågos från styrelsen fru Anna Klingberg, fru Jenny Höjer med fru Edith Norrbom och fru Hedvig Törjeson som suppleanter och från kretsens fru Ruth Johansen och fru Sigrid Hjelmé med fru Cissie Ljungberg som suppleant.

Därefter vidtog ett animerat samkväm med tesupé.

Styrelsen konstituerade sig sålunda: fru Anna Björk, hedersledamot, fru Anna Klingberg, ordf., fru Jenny Höjer, v. ordf., fru Hedvig Törjeson, sekr., fru Anna Bäcklin, v. sekr., fröken Elsa Wengelin, kassaförvaltare, fru Elsa Andersson, fröken Sigrid Fröstedt, fru Ebba Lundbäck, fru Edith Norrbom, fröken Elna Sidvall. Revisorer: fröken Elisabeth Johansson och fru Barbro Åberg med fröken Magda Lundblad och fru Lotten Westergren som suppleanter. Stipendiefondens revisorer: fru Signe Andersson och fröken Elsa Wengelin. Mötesvärdinnor: fruarna A. Bäcklin, E. Lundbäck, E. Norrbom från styrelsen med fruarna E. Franzén, I Nordström och E. Westman som suppleanter.

Den 27 mars höll dr Karin Kock i S:t Ansgars hus offentlig föreläsning över ämnet "Sparande i goda och dåliga tider". Det aktuella ämnet behandlades på ett fängslande sätt, och föreläsningen var synnerligen klarläggande och tankeväckande.

Göteborgskretsen. Inför en församling som till trängsel fyllde den största föreläsningssalen i Göteborgs Högskola, den 24 febr., höll professor Erik Wellander, inledningföredraget till en diskussion om: "Varför säga vi icke Ni till varandra?" Det gamla spörsmålet om bristen på tilltalsord i svenskan och huruvida denna är orsak eller verkan till svenskarnas svårighet att livligt umgås med främmande, tycks alltså ha förmåga att sätta fart på en

diskussion, vilken efter det spirituella föredraget blev synnerligen livlig.

Den 9 mars hölls kretsens något förse-
nade årsmöte å Göteborgs Idun. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet och omvaldes. Till ny revisorssuppleant efter fröken Sigrid Stenberg, som under året avlidit, valdes fröken Anna Hippel. Efter förhandlingarna höll fröken Anna Lutteman från Uppsala, föredrag om "Hemsystemen och hennes uppgift", varefter ett angenämt samkväm följde.

Halmstads kretsen anordnade den 2 mars tillsammans med Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden och Halmstads Teknikerförening ett föredrag av fröken Mary van Rijswijk om Handvävningens historiska orientering och nutida anpassning. Föredraget illustrerades av en mångfald ljusbilder och gav en intressant överblick av vävnadskonstens utveckling från urminnes tider fram till våra dagar. Till slut demonstrerades ett par moderna vävstolar, avpassade för de nutida hemmens begränsade utrymmen.

Den 24 mars höll fru Margareta von Konow ett kåserande föredrag om Glimtar från Genève, illustrerat av skioptikonbilder. Man fick en levande bild av det rörliga livet och det mångskiftande arbetet i Genève, tillika med en större förståelse för detta arbetes svårigheter och en fastare tro på dess slutliga framgång, om ock denna nu tycks oss dröja i ett avlägset fjärran.

Hudiksvallskretsen hade med anledning av att den blivit i tillfälle att förvärva fröken Ingeborg Wikander som föredragshållare, å stadens flickskola anordnat föredrag med samkväm.

Fröken Wikanders föredrag var betitlat "Sociala problem i Östern och dess betydelse för Västern", och rörde sig i huvudsak om kinesiska förhållanden. Talarinnan

Stockholms Fysikaliska Kuranstalt

Humlegårdsg. 18, 1 tr. SKODSBORGSME-
TOD. Effektiv kurbehandling av gikt och
reumatism, nervsvaghet, ämnesomsättnings-
sjukdomar. Herr- och damavdelning.

Begär prislista. Tel. 67 54 44, 61 06 78.

Håll blommorna friska med

"ERIS-TABLETTEN".

Växternas näring och medicin. Finnes hos alla välsorterade Färg-, Kemikalie-, Frö- och Blomsteraffärer.

René-Fabriken,

Pilgatan 13, Stockholm. Tel. 53 30 54.

slutade det timslånga, med spånt intresse åhörda föredraget, med att framhålla som sin övertygelse att endast kristendomen kunde bli den brygga som sammanbinder de olika världsdelarna och deras åskådning.

Efter föredraget vidtog sång av fru Elin Bergwall till ackompanjemang av fru Gerda Wiberg och deklamation av fru Marta Sundberg, samt ett trevligt samkväm. Aftonen avslutades av ordf. fru Rodenstam med några sammanfattande ord, varpå psalmen "Jag lyfter mina händer" sjöngs unisont.

Hälsingborgskretsen hade den 2 febr. en festlig, talrikt besökt sammankomst.

Fröken Margit Högstedt lät de mera bemärkta Fredrikorna passera revy i en serie konstnärligt utförda teckningar, som flott avtecknade sig mot den vita duken.

Fru Högstedt-Olssons humoristiska verser beledsagade bildföreläsningen.

Efter kaffepausen vidtog en auktion på överblivna tombolavinster med majorskan Margit Froste som auktionsutropare — en livlig afton med god behållning för både åskådare och kretsens kassa.

Tillsammans med Nordvästra Skånes Pedagogiska Sällskap, anordnade Hälsingborgskretsen den 11 febr. offentligt föredrag i Konserthusets stora sal, då fil. mag. fröken Märta Lindqvist, Stockholm (Quelqu'une) för ett tacksamt och intresserat auditorium talade om "Några dagar med en kvinnlig journalist".

Årsmöte hölls den 2 mars under ordförandeskap av fr. Signe Wennberg. Års- och revisionsberättelser upplästes och godkändes. Ansvarsfrihet beviljades. Till styrelseledamöter omvaldes fröken Signe Wennberg, doktor Hanna Christer-Nilsson, fru Astrid Gierow, fru Margit Froste, fröken Elsa Strömberg, fru Lily Månsson, fru Selma Högstedt-Olsson, fru Sigrid Sjövall, fru

Helga Sjunnesson, friherrinnan Elsie Mannerheim, fru Margit Sjögreen, fru Elin Eriksson.

Till revisorer omvaldes fröken Olga Francke och fröken Agda Ljungberg, till revisorssuppleanter fru Johanna Nordlund och fröken Ingeborg Grevillius.

Till kretsens representanter vid årsmötet i Norrköping, valdes fröken S. Wennerberg, fröken L. Deshages, fru A. Gierow, fru L. Månsson, fru M. Froste, fru S. Sjövall, friherrinnan E. Mannerheim, fru J. Nordlund, fru A. Lindqvist, fru H. Brunnström.

Därefter höll Lady Sigrid Penson, Lund, ett livligt senterat föredrag om "Engelskt hemliv". Efter föredraget visades skioptikonbilder från England.

Den 21 mars höll fil. kand. fru Margareta von Konow ett spirituellt och fängslande föredrag över ämnet "Glimtar från Genève", belyst av talrika skioptikonbilder. Den fulltaliga publikens tack tolkades av ordf. fröken Signe Wennberg.

Härnösandskretsen har haft sitt årssammanträde, varvid revisions- o. årsberättelserna föredrogos och godkändes. Den föregående styrelsen omvaldes och utgöres av fröken Gerda Agrell, fru Ellen Bucht, fröken Olga Berglund, fru Elsa Söderbaum och fröken Emma Westerström. Till suppleanter valdes fru Clara Odéen och fru Maja Hesse. Revisorer blevo fru Gusten Edelsvärd och fröken Anna Abrahamsson, med fru Lina Törner som suppleant.

Vid årsmötet höll fröken Ingeborg Wikander ett synnerligen intressant och med största intresse åhört föredrag om "Den moderna kvinnan i Kina" Vidare förekom pianomusik.

Jönköpingskretsen höll den 13 mars sitt årsmöte å restaurant Munken. Ordf. fru Kerstin Bendz hälsade medlem-

POSTSPARBANKEN

— *banken som alla nå*

marna, som trots ett svårt oväder talrikt infunnit sig, hjärtligt välkomna och framhöll i ett anförande, föreningens betydelse. Års- och revisionsberättelse upplästes och ansvarsfrihet beviljades. Den gamla styrelsen omvaldes och utgöres sålunda av fru Kerstin Bendz, ordf., fröken Emma Aulin, v. ordf., fru Elisabeth Küsel, sekr., fru Greta Almér, kassaförv., fruarna Signe Sörensen, Gerda Roempke, Marianne Herrlin, frökarna Ellen Schånberg, Karin Wernqvist, Gertrud Sjöberg, fruarna Märta Strömbom och Vivi Celander. Därefter redogjorde föreståndarinnan för sjuksköterskebyrån, syster Agda Andersson, för byråns verksamhet, samt frambar en del önskemål, som inom den närmaste framtiden skulle bli aktuella.

Därefter höll fil. lic. fröken Elisabeth Dahr ett intressant och tankeväckande föredrag över ämnet: "En liten orientering i barnpsykologi och dess praktiska tillämpning". Några vackra violnummer utfördes av Karl Henrik Frick med ackompanjemang av fru Lisa Frick, varefter vidtog tesupé och samkväm.

Karlskronakretsen sammanträdde till årsmöte d. 7 febr. Sedan års- och revisionsberättelserna upplästes och godkänts, förrättades val. De styrelseledamöter som stodo i tur att avgå omvaldes, nämligen: fröken Hanna Andersson, fru Astrid Bergstrand och fru Lisa Thomson, likaledes suppleanterna: fru Lisa Widén och fröken Maja Tornée. De förutvarande revisorerna, fröken Ebba Hellström och fru Eina Keventer och deras suppleanter fröken Lisa Holmberg och fru Hebe Lilja återvaldes.

Till kretsens ombud vid förbundets årsmöte valdes: fru Eva af Geijerstam, fröken Signe Nelsson, fru Astrid Bergstrand, friherrinnan Stina Palmquist och fröken Anna Jönson.

Till ombud för att tillsammans med

företrädare för andra ideella föreningar stödjande Blekinge museum valdes fru Eva af Geijerstam och fröken Signe Nelsson, och till suppleanter fru Astrid Bergstrand, friherrinnan Palmquist, fru Brita Södöö och fru Lisa Widén.

En kommitté tillsattes för att på något trevligt sätt söka insamla penningar för inredning av museets föreläsningssal m. m. I denna kommitté insattes fru Elsa Styffe, fru Astrid Bergstrand, friherrinnan Stina Palmquist, fröken Greta Bolin och fru Lisa Widén.

Efter förhandlingarnas slut lämnades ordet till aftonens föredragshållare, fil. mag. Märta Lindqvist (Quelqu'une). Det var med högt ställda förväntningar, det talrika auditoriet samlats, och dessa blevo i hög grad tillfredsställda. Quelqu'une gav en intressant och roande skildring av: "Några dagar med en kvinnlig journalist".

Sedan tesupé serverats, avslutades aftonen med sång av fru Greta Sjöberg-Silwerling ackompanjerad av fru Eva Silwer.

Kristianstadskretsen hade den 7, 8 och 9 mars anordnat en kurs i samhällslära i flickskolans aula.

Den 7 mars höll fil. dr Karin Kock föredrag om "Högkonjunkturer och kriser", samt "Sparande i goda och dåliga tider". En talrik publik åhörde dr Kocks utmärkta framställning av dessa aktuella frågor.

Den 8 mars höll fröken E. Holgersson, föredrag om "Den frivilliga pensionsförsäkringen" varpå fingerat Fattigvårdssammanträde följde.

Den 9 mars gällde fröken Holgerssons föredrag "Sjukvårdskassereformen och Moderskapsförsäkringen", åtföljt av fingerat Barnvårdsnämndssammanträde.

Samtliga föredrag väckte livligt intresse hos en talrik publik, till stor del bestående av yngre element.

Tandteknikerelever

mottagas. Gedigen utbildning i modern kautschuk-, guld- och porslinsteknik.

Kurserna ledas av leg. tandläkare.
CENTRALLABORATORIET,
Munkbron 11, Stockholm.

Kahns Tvätt

Tvätt o. mangling 45 öre. Vålgjort arbete. Hämtas. Gyllenborgsg. 8.
Telefon 53 71 20.

Efter sista sammanträdet var samkväm med tesserering anordnat å Industrihotellet, där såväl fröken Holgersson som F.-B.-F.-ordf., fru Elsa Nordlund, hyllades med blommor. Fröken Camilla Rasmussen ökade glädjen genom att föredraga musik.

Som inbjudare till kurserna stodo F.-B.-F., Husmodersföreningen, Vita Bandet, Moderata och Frisinnade Kvinnoklubbarna.

Lundakretsen hade sammanträde å Grand Hotell den 22 mars under ordförandeskap av fru Carola Eklundh.

Sedan en del föreningsangelägenheter behandlats, höll fil. kand. fru Margareta von Konow föredrag om "Glimtar från Genève".

Efter tesupé vidtog samkväm, varvid professorskan Petra Flensburg reciterade Bergliot av Björnson.

Malmökretsen hade den 20 mars ett talrikt besökt kretsmöte å Kungsparkens restaurant. Aftonen inleddes med några glada vårsånger, sjungna av unga flickor från Malmö högre läroverk för flickor, under sånglärarinnan fröken Maria Håkanssons ledning. Fil. kand. fru Margareta von Konow, höll därefter ett med livligt intresse åhört kåserande föredrag med titeln "Glimtar från Genève", belyst av talrika ljusbilder.

Mariestadskretsen hade den 24 febr. årsmöte och samkväm på Hushållsskolan. Kretsen firade samtidigt sitt 10-årsjubileum och hedersordföranden landshövdingen Ekman samt ordföranden fröken G. Langenheim redogjorde i korthet för orsakerna till att en Fredrika-Bremer-Förbundskrets bildats i Mariestad och för arbetet under de gångna 10 åren. Vid därefter hållet årsmöte godkändes års- och revisionsberättelse och ansvarsfrihet beviljades. Vid företaget val fick styrelsen följande sammansättning: frkn Gudrun Langenheim, ordf., frkn Greta Hallbäck, v. ordf., fru Martha Bergenfeldt, sekr., frkn

Dagmar Johansson, kassör, fru Hertha Sandels, fru Hillevi Fogelquist; suppleanter: fru Signe Engström, fru Ester Melin. Till revisorer valdes frkn Sigrd Lindgren och fru Anna Hellberg med frkn Lillie Fegraeus och fru Nanna Nordal som suppleanter, till ombud vid förbundets årsmöte frkn Langenheim och fru Bergenfeldt med frkn Gerda Lindblom och fru E. Melin som suppleanter, och till värdinnor valdes fru Lisa Berthelson och fru Anna Trapp med fru Agda Karlén och frkn Greta Holm som suppleanter.

Sedan årsmötet avslutats följde gemensam supé och samkväm med underhållning.

Mjölbykretsen har under år 1932 ej haft något offentligt möte, vilket dock hade varit meningen. Utåt har kretsen verkat genom utdelande av ett stipendium på 150 kr. Årligen skall också den 1931 bildade stipendiefonden ökas, och om anslagen till denna ej kunna bli stora, få de i varje fall ej utebli. Kretsens styrelse har sökt att med föredrag i olika ämnen, med roande tillställningar, med sång, musik, deklamation o. s. v. göra månadsmötena omväxlande. För att öka kassan hölls på våren auktion på av medlemmarna skänkta handarbeten och andra gåvor, och denna auktion inbringade cirka 150 kronor. Före jul firade kretsen sitt 10-års jubileum, en kombinerad Lucia- och julfest, då landshövdingen Tiselius genom sin närvaro förhöjde stämningen och genom ett föredrag om F.-B.-F. och dess verksamhet bidrog till underhållningen.

Medlemsantalet var vid 1933 års ingång 60 st. Till styrelse för 1933 valdes på årsmöte den 6 februari: fil. mag. Inez Flinta, ordf.; doktorinnan Gertrud Wågman, vice ordf.; fru Rakel Gerholm, sekr.; fröken Ingeborg Barr, vice sekr.; fru Blenda Adolfsson, kassör. Styrelsesuppleanter: fru Helga Norrby och fröken Anna Brizèr.

Skogens Ättika

välsmakande bords- och inläggningsättika

Tillverkare:

Skogens

Kol Aktiebolag

Bollnäs

Stockholmskretsen hade den 27 febr. sitt årsmöte. Den föregående styrelsen omvaldes och har således följande sammansättning: fröken Ida von Plomgren, ordförande, fru Signe Henschen, vice ordförande, fröken Elsa Ekström, kassaförvaltare, fröken Kerstin Fjetterström, sekreterare, fröken Eva Fröberg, fru Asta Hägg, friherrinnan Anna Staël von Holstein, fru Elisif Théel och fröken Axianne Thorsen med fru Hedvig Dernby, fru Mary Granström, fru Karin Hjelmqvist, fru Brita Johansson, dr Eva Lagerwall och advokat Märta Wikström som suppleanter.

Strängnäs-kretsen höll d. 24 febr. årsmöte. Sedan styrelse- och revisionsberättelserna föredragits, beviljades styrelsen ansvarsfrihet. Styrelsen med dess suppleanter omvaldes med undantag av suppleanten fru Thureson, som avflyttat från orten. I hennes ställe valdes fröken Åsa Widebeck. Till revisorer valdes fröknarna Margit Björkman och Linnea Roosvall. Till kretsens representant i Södermanlands läns stipendienämnd valdes efter doktorinnan Lövenhjem, som undanbett sig återval, fru Inga Rosenqvist. Att representera kretsen vid förbundets årsmöte i Norrköping valdes likaledes fru Inga Rosenqvist.

Kretsen beslöt överlämna 50 kronor till Flickläroverkets kollegium att efter gottfinnande utdelas som stipendium eller premier.

Fru Inga Rosenqvist lämnade därefter en intressant redogörelse för förbundets årsmöte i Stockholm.

Sedan styrelsen konstituerat sig har den följande sammansättning: fru Inga Rosenqvist, ordf.; doktor Anna Jansson, v. ordf.; friherrinnan Essi Wrangel, sekr.; fröken Ninni Huldt, skattm.; doktorinnan Gerda Lövenhjem.

Suppleanter: fru Agnes Ahlenius, fru Gerda Wranke, fröken Åsa Widebeck.

Tomelillakretsen hade d. 6 mars anordnat offentligt föredrag å Stora Hotellet. Fil. dr Karin Kock talade över ämnet "Sparande i goda och dåliga tider". Ordf., fil. mag. Eva Lindblad, tackade för det intressanta föredraget och vid samkvämet, som följde efteråt, sjöng fru Malin Björnberg, medan fru Camp ackompanjerade.

Umeå-kretsen hade den 13 mars årsmöte med samkväm å Frimurareklubben.

Den förutvarande styrelsen återvaldes med undantag för överstinnan Erlandsson, som avflyttat från orten. I hennes ställe invaldes fru Ebba Roos. Även revisorer och deras suppleanter omvaldes.

Kretsens funktionärer äro således: lektor Siri Hallström, ordf., fru Elsa Grafström, v. ordf., fröken Ingeborg Öquist, kassaförvaltare, fröken Anna Hörnell, sekr., samt fruarna Gurli Forsberg, Tekla Nyman, Elisabet Grahn och Ebba Roos. Revisorer äro fruarna Ester Lindgren och Anna Gillberg och deras suppleanter fruarna Vilma Kinch och Maria Lundmark.

Vid årets slut hade kretsen 145 medlemmar. Inkomster och utgifter balansera på 712 kr. 40 öre.

Efter årsmötetsförhandlingarna vidtog ett animerat samkväm, varvid fru Anna Lundblad på ett förträffligt sätt berättade historier på oförfalskad ångermanländska, iklädd landskapets nationaldräkt. Fröken Sigrid Holtsberg och fru Rut Rönblom beredde de närvarande stor musikalisk njutning med omväxlande sång samt musik på fiol och piano.

Sist intogs tesupé.

Växjö-kretsen anordnade d. 17 febr. tillsammans med Pedagogiska sällskapet offentligt föredrag av rektor Thyra Kullgren om "Flickornas högre skolutbildning". Efter det sakliga och klarläggande föredraget följde diskussion.

Kvinnliga Tandläkares Klinik

Adolf Fredr. Kyrkog. 1 (vid Sveavägen)

Innehavare } Astrid Gyllencreutz
endast leg. } Ingrid Huss
tandläkarna: } Ruth Öhrling

Tid pr tel. Norr (20 0) 3 73.

Särskild mottagning för barn.

(Tandl. Huss) månd., onsd., fred. 4.30—6.

ANDERSSONS

Damfrisering

Centralbadet

REKOMMENDAS.

Elegant. Förstklassig.

Den 1 mars hade kretsen sitt talrikt besökta årsmöte under dr Rut Grubbs ordförandeskap. Års- och revisionsberättelser godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Kretsens kassa har under året balanserat på kr. 1,173:65 med en behållning av kr. 593:58. Vilohemsfonden uppgår f. n. till kr. 978:23. De tre styrelseledamöterna i tur att avgå, fru Elsa Smedberg, fru Blenda Sylan och fru Eva Nordenskjöld, omvaldes, likaså suppleanten fröken Kerstin Berggren. Förutvarande revisorerna fru Klara Möller och fröken Alma Nilsson omvaldes, ävenså suppleanterna fröken Karin Arvidsson och fröken Ida Rudelius. Att representera kretsen vid förbundets årsmöte i Norrköping 8—9 juni valdes dr Rut Grubb, fru Blenda Sylan och fru Hedvig Lindwall, med fröken Elisabeth Johansson och fru Anna Lundqvist som suppleanter. Mötesvärdinnorna, fruarna Hanna Lange, Anna Lundqvist och Hedvig Lindwall omvaldes, och i stället för fru Eva Nordenskjöld, som av sagt sig, nyvaldes fru Lilly Sundberg.

Efter förhandlingarna höll rektor Anna Edman ett utomordentligt gediget föredrag om "Olika bildningstyper". Före och efter detsamma sjöng fru Ingeborg Fjellman några sånger, väl ackompanjerad av fröken

Åstrand. Tesupé under glad stämning vid "långbord" avslutade den i allo trevliga aftonen.

Ystadskretsen sammanträdde den 2 mars å hotell Continental, till handarbets- och diskussionsafton.

Sedan en del föreningsangelägenheter behandlats, förekom diskussion över hembiträdesfrågan, inledd av fröken Naemi Kleberg med ett intresseväckande, varmhjärtat anförande. Sedan utspann sig en livlig diskussion över denna för hemmet alltid aktuella fråga.

Mötet avslutades med samkväm.

Örebrokretsen hade den 6 mars ett sammanträde på Risbergiska skolan. Sedan en del föreningsärenden behandlats, överlämnades ordet till aftonens talarinna fil. kand. fru Margareta von Konow, Stockholm, som i ett föredrag, kallat Glimtar från Genève, i lätt kåserande form skildrade nationernas huvudstad som politiskt och socialpolitiskt centrum. Det livfulla föredraget illustrerades med utmärkta skioptikonbilder.

Efter förhandlingarna följde samkväm med tesupé i skolköket.

Herthas redaktionskommitté består, förutom av tidskriftens redaktör, av: Karin Fjällbäck-Holmgren, Ida von Plomgren och Axianne Thorstenson.

Kobbs

Äkta Kinesiska Théer

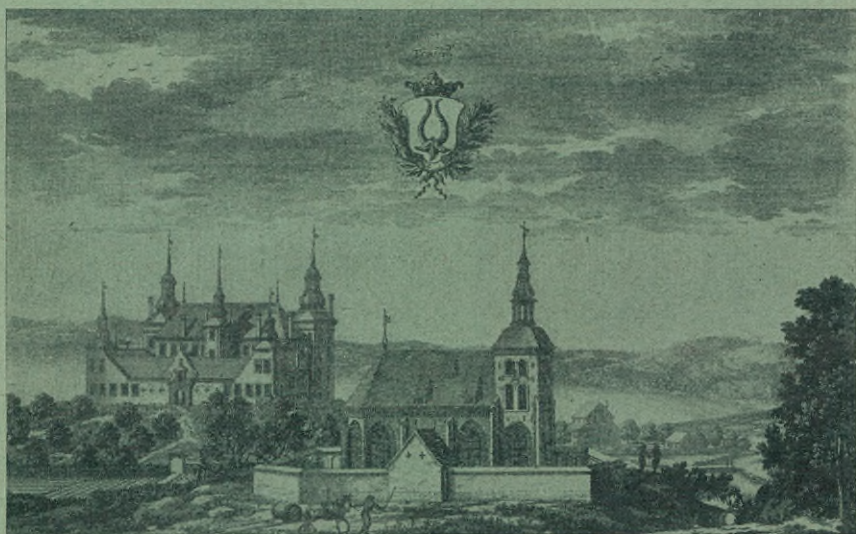
Obs! Lilafärgade etiketter

**Peking
Canton
Hongkong**

REKOMMENDERAS AV HERRAR LÄKARE

Elisabeth Östmans Husmodersskola

i Stockholm, grundad 1902, utbjudes till salu på grund av innehavarinnans död. Skolan bedrivs i högmoderna lokaler och har tidsenligaste inventarieutrustning. Närmare upplysningar lämnas av advokaten Ivan Brehmer, Regeringsgatan 45, Stockholm. Tel. 23 23 45.

Tyresö slott och kyrka. Bild ur Sueciaverket.

Från stormaktstidens dagar är Tyresö

bevarat, ett ståtligt minnesmärke från Gustav II Adolfs tid, byggt av riksdrotsen Gabriel Gustafsson Oxenstierna, rikskanslerns broder. Tyresö ombyggdes vid 1700-talets mitt av riksrådet Scheffer, Gustaf III:s guvernör, och restaurerades av markisen Claes Lagergren, dess siste enskilde ägare, vilken 1891 inköpte slottet, som av honom testamenterades till Nordiska museet.

TYRESÖ visas dagligen — bilden av hur en litterärt och konstnärligt intresserad ståndsperson levde på sitt gods vid 1900-talets början.

Försumma ej att se ett förnämt slottshem — *Restill Tyresö!*

Slottet öppet

dagl. kl. 11.30 fm.

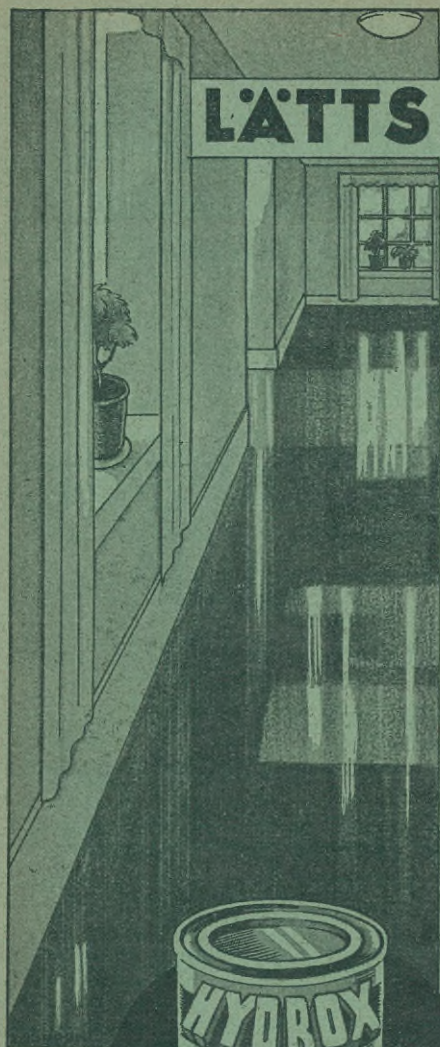
— skymningen.

Omnibuslinje

Ringvägen — Ty-

resö, 1/2 tim. färd.

LÄTTSKÖTTA

OCH HYGIENISKA GOLV

det är vad Hydrox lovar och även håller. En strykning med Hydrox, som torkar på 45 minuter, ger en elastisk yta, som aldrig blir hal och har en diskret glans. Ett Hydrox-behandlat golv kan såptvättas, men behöver aldrig bonas.

Gör vad hundratals sjukhus och vårdhem redan gjort, behandla Edra golv med Hydrox, den äldsta, främsta cellulosalacken för golv.

Begär offert.

HYDROX

A. B. ALFORT & CRONHOLM · STOCKHOLM